

Перелік корисних посилань щодо деяких нюансів визначення нікчемності/недійсності правочину в публічних закупівлях

Відповідно до статті 215 ЦКУ підставою недійсності правочину є недодержання в момент вчинення правочину стороною (сторонами) вимог, які встановлені частинами 1-3, 5 та 6 статті 203 ЦКУ. Недійсним є правочин, якщо його недійсність встановлена законом (нікчемний правочин). У матеріалі наведемо корисні посилання щодо деяких нюансів визначення нікчемності/недійсності правочину в публічних закупівлях.

Відповідно до статей 202 та 203 Цивільного кодексу України (далі — ЦКУ) правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Зміст правочину не може суперечити ЦКУ, іншим актам цивільного законодавства, а також інтересам держави і суспільства, його моральним засадам. Волевиявлення учасника правочину має бути вільним і відповідати його внутрішній волі. Правочин має вчинятися у формі, встановленій законом. Правочин має бути спрямований на реальне настання правових наслідків, що обумовлені ним.

Згідно зі статтею 215 ЦКУ підставою недійсності правочину є недодержання в момент вчинення правочину стороною (сторонами) вимог, які встановлені частинами 1-3, 5 та 6 статті 203 ЦКУ. Недійсним є правочин, якщо його недійсність встановлена законом (нікчемний правочин). У цьому разі визнання такого правочину недійсним судом не вимагається. У випадках, встановлених цим Кодексом, нікчемний правочин може бути визнаний судом дійсним. Якщо недійсність правочину прямо не встановлена законом, але одна зі сторін або інша заінтересована особа заперечує його дійсність на підставах, встановлених законом, такий правочин може бути визнаний судом недійсним (оспорюваний правочин).

Наведені норми не слід уникати й при проведенні публічних закупівель, наприклад при розгляді тендерних пропозицій учасників чи навіть при укладанні договору про закупівлю. Щодо останнього потрібно дотримуватись положень пункту 21 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі — Особливості).

Пропоную переглянути перелік корисних посилань на публікації порталу [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua)

щодо деяких нюансів визначення нікчемності/недійсності правочину в публічних закупівлях.

«[\(Не\)визнання договору нікчемним: практика АМКУ](#)», у якій опрацьовано практику органу оскарження щодо оцінки деяких договорів, наданих на виконання вимог тендерної документації.

«[Договір про закупівлю, оцифрований не в повному обсязі, недійсний? Позиція суду](#)», де за рішенням суду порушено питання нікчемності договору, коли замовник оприлюднив його не в повному обсязі.

«[Чи може АМКУ розглядати скарги, якщо договір про закупівлю є нікчемним?](#)», за якою умовно можна оцінити реакцію органу оскарження на укладений договір, а саме в період оскарження всупереч приписам пункту 3 частини 1 статті 43 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII. Варто зазначити, що схожа норма визначена підпунктом 3 пункту 21 Особливостей.

«[Штрафи Держаудитслужби як привід для визнання договору нікчемним](#)», що наводить нам норми щодо можливої відповідальності умовно за укладення нікчемного договору.

Також рекомендую для ознайомлення такі публікації блогу [Товариства з обмеженою відповідальністю «Тендерне агентство Радник»](#):

«[Визначення правочину щодо змін до договору про закупівлю недійсним при неправильному застосуванні підстави для внесення змін до істотних умов договору](#)», де згідно з рішенням суду розкрито питання визнання недійсним правочину щодо неправильного внесення змін до істотних умов договору при застосуванні норми пункту 19 Особливостей.

«[Правомірність зобов'язання замовника розірвати договір про закупівлю у разі наявності при проведенні закупівлі підстав для відхилення учасника, яких не було дотримано](#)», у якій за аналізом позиції Верховного Суду встановлено правомірність висновку ДАСУ щодо розірвання договору про закупівлю шляхом визнання його недійсним/нікчемним.

У рамках щотижневого опрацювання розміщених зразків документів за різними категоріями редакцією порталу опрацьовано категорію «[Договори та ДУ за Особливостями](#)» розділу «[Договори та додаткові угоди](#)». За результатом їх опрацювання встановлено актуальність таких зразків.